

Naturskyddsföreningen
Skåne

Ge oss kraft
att förändra
pg. 9 98 37-7

Verksamhetsberättelse 2020

Verksamhetsberättelsen redovisar vad
länsförbundet genomfört under föregående
verksamhetsår.

Medlemmar och kretsar

Naturskyddsföreningen i Skåne är en självklar organisation att engagera sig i för alla natur- och miljövårdsintresserade i Skåne. Vi har en respekterad roll som remiss- och kunskapsinstans i miljöfrågor för tjänstemän, politiker och media. Vi är en resurs och kunskapskälla för enskilda medlemmar, kretsar och allmänhet i natur, miljö och organisationsfrågor.

Antalet fullbetalande medlemmar i Skåne ökade under 2020 med 330 personer (totalt 13 680) medan antalet heders- samt ständiga medlemmar är oförändrad (28). Totalsumman uppgick till 21 613 vilket är en minskning med 2 700. Minskningen beror på att riksföreningen utvecklat nya funktioner och nya rutiner för vilka uppgifter som registreras för familjemedlemmar i medlemsregistret. Till följd av dessa nya rutiner blev familjemedlemmar utan angivna personnummer borttagna från medlemsregistret under hösten 2019. Denna justering syns nu för första gången i rapporten för årets medlemssiffror. Minskningen i medlemsregistret bygger alltså på en förändring av definitionen "medlem" snarare än en reell minskning av antalet medlemmar.

Medan en del kretsar i Skåne har omfattande verksamhet med många aktiva har andra kretsar svårt att engagera medlemmar, i synnerhet till förtroendeuppdrag. Under 2020 har vi därför fortsatt hjälpa kretsar enligt den mall vi började använda så framgångsrikt under 2018.

På grund av pandemin sköts under våren länsstämman fram med förhoppningen att kunna arrangera den senare, under värdskap av kretsen i Örkejlunga. Tyvärr visade det sig inte vara möjligt och stämman hölls istället digitalt i augusti.

Kansli, administration och ekonomi

Föreningen hyr sedan januari 2019 lokaler på kontorshotellet Jernkontoret, mitt emot järnvägsstationen i Höör. I och med flytten från Lund och att föreningen avvecklat tidigare använda telefoni- och kopiatorlösningar har föreningens årliga kostnader för kansliet reducerats med ca 80 tkr/år. På kansliet har under året verksamhetskoordinator Magnus Billqvist varit anställd på 75 % och kommunikatör Caroline Grantz på 50 %. Petter Albinson, projektledare för Storkprojektet, har varit anställd på 80 %. Linda Birkedal, ordförande, och Lars-Bertil Nilsson, kassör, får ett visst arvode enligt beslut på föreningens årsstämma.

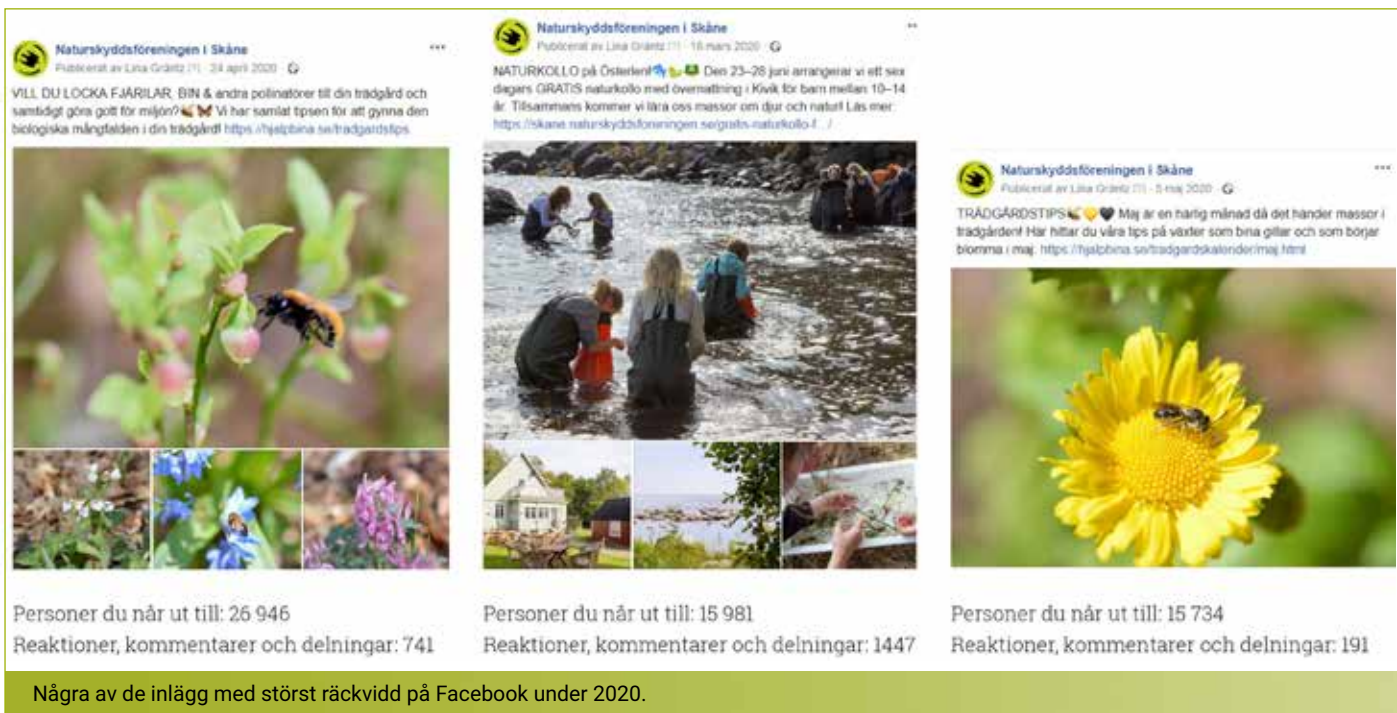
På grund av pandemin har det mesta av kansliets arbete skett på distans. Träffar med kretsar, styrelsemöten, utbildningar, aktiviteter och liknande har nästan uteslutande genomförts digitalt.

Kommunikation och sociala medier

Under 2020 har vår satsning på kommunikation fortsatt samtidigt som pandemin har bidragit till ett större intresse för att bege sig ut i naturen. När fler besökare hittar ut i naturen har det

Vi har fortsatt och utökat vår information, tips och råd kring hur man gynnar pollinatörer i sin trädgård genom t ex vilka växter man kan plantera i trädgården.

varit viktigt att vår kommunikation hänger med. Därför har vi under året fokuserat på utflyktstips i Skåne samt tipsat om digitala events såsom gratis webinarium och föreläsningar. Exempel på marknadsföring:

Naturkollo på Österlen: Under sommarlovet den 10–12 augusti arrangerade vi ett naturkollo med övernattnings i Kivik för barn mellan 10–14 år. För att tillsammans upptäcka och uppleva naturen genom vandringar, undersökningar, äventyr och övningar. Kollot riktade sig främst till barn som inte har så stor naturvana.

Hjälpbina.se: Hemsidan hjälpbina.se publicerades under året. På denna sajt sprider vi kunskap om bin och inspirerar till vad vi tillsammans kan göra för att hjälpa dem. Där beskriver vi bland annat de tio vanligaste bina och de sex vanligaste humlorna i Skåne samt hur man kan se skillnad på bin, getingar &flugor. Besökaren kan också hitta trädgårdstips, bivanliga blommor och en trädgårdskalender. Tyvärr var vi med anledning av Corona tvungna att skjuta på alla bikurser med Göran Holmström till 2021 då möjligheten att titta närmre på bina på ett lämpligt och riskfritt sätt bedömdes som svår.

Fler exempel på aktiviteter som vi har hjälpt till att marknadsföra under året är Biologiska Mångfaldens dag, Hela Sverige ställer om, Ekorundan, Storkprojektets events, höstvandringar, Vild & Bortskämd, Natursnokarna, Miljövänliga veckan: Fixa grejen! Ge bort ett medlemskap i julklapp m.m.

Vi har på Riks anmodan bytt till Mailchimp och använder nu detta verktyg för att skicka ut våra nyhetsbrev. Tyvärr kommer vi inte längre att sta-

tistiken i Apsis från första delen av 2020, eftersom det abonnemanget har avslutats. Totalt har 8 st nyhetsbrev skickats med Mailchimp sedan september i år till ca 5 800 st mottagare/gång. Fortfarande få avregistreringar (0,2 %) och fortsatt god öppnings-frekvens. Fördelen med Mailchimp är att det är gratis för oss, det är enkelt att följa upp hur våra utskick presterat via den överskådliga rapporten och vi kan känna oss trygga tack vare de inbyggda säkerhetsverktygen. Under 2021 kommer vi att fortsätta att skicka ut nyhetsbrev via Mailchimp och försöka få in fler e-postadresser till våra medlemmar.

Facebook och Instagram har blivit än mer viktiga kommunikationskanaler under pandemin och vi har fortsatt öka vår närvaro i sociala media. Vi försöker att växa främst genom organisk tillväxt d.v.s. vi lägger nästan inga pengar på att sponsra inlägg. Vi har under året ökat antalet följare på Instagram från 1 900 st till ca 2 320 st och på Facebook har antalet ökat från 4 550 st till 4 895 st. Under året har vi märkt av ett större intresse och engagemang genom att våra följare kommenterar våra inlägg samt taggar oss i sina skånska naturbilder.

Vi har under året haft en stor ökning av antalet besökare på vår hemsida. Antalet unika besökare på hemsidan har ökat från 236 406 st (2019) till 387 221 st (2020). Anledningen till detta tror vi dels beror på vårt arbete med sökmotoroptimering och innehållet på vår hemsida och dels på pandemin, som har bidragit till ett ökat intresse för utflykter i naturen. Vi kan se att trafiken har ökat på våra sidor med utflyktsmål och naturupplevelser i Skåne. Vi såg också en stor generell ökning i april när pandemin tog fart. Några av de mest besökta sidorna

har varit: Parkslide Fallopa japonica, 10 härliga badplatser i Skåne, Skärålid – Söderåsens nationalpark, Måkläppen, Körsbärsdalen, Hovs hallar, Måkläppen samt Glumslövs backar och Hilleshögs dalar. Under 2021 ser vi fram emot en ny websida!

Naturkollo

Med hjälp av medel från Postkodstiftelsen arrangerade vi ett sommarkollo för barn mellan 10 och 14 år. På grund av Folkhälsomyndighetens riktlinjer om avstånd så ändrades lägrets upplägg. Istället för 24 barn under fem dagar delades de upp på 12+13 barn i tre dagar var. Vi gjorde exakt samma upplägg för de båda naturkollona för att kunna säkerställa likvärdighet. I övrigt genomfördes kolloet enligt den ursprungliga planen. Ledarna uppskattade att det var färre barn, det gav mer tid med varje barn till att lyssna och lära ut.

Under kolloet fick barnen prova på bland annat att

- håva i havet med vadarstövlar,
- studera arter i stereoluppar,
- kolla på nattfjärilar i en fälla,
- gå ut på kvällsspan efter fladdermöss,
- lyssna i en fladdermusdetektor,
- lära sig att göra upp en eld,
- tälja med kniv,
- lära sig kniv- och eldsäkerhet,
- upptäcka Stenshuvuds nationalpark,
- att artbestämma med en artidentifieringsbok som de fick med sig hem,
- ett trädbingo i nationalparken,
- leta olika småkryp i skogen,
- pyssla i naturen och även ta Naturfalken, en utmärkelse för artkunskap.

Barnen lämnade kolloet med nya artkunskaper och ökade generella naturkunskaper och vi tror att barnen känner sig mer bekväma med att vara i naturen. Vi tror att denna ökade förståelse och kunskap kan leda till ökat naturintresse samt större engagemang för naturen i framtiden.

Biologisk mångfald i Skåne 2021

Konferensen om biologisk mångfald, som vi är huvudman för, arrangeras vartannat år. Under 2020 påbörjades arbetet med planering och finansiering för nästa konferens som planeras ske 2021. Konferensen utgör en mötesplats för alla intresserade av ämnet biologisk mångfald i Skåne. Kommuner, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, och andra yrkesverksamma är representerade, likväl som ideella krafter i organisationer verksamma i regionen. Under denna intensiva helg sprids ny kunskap

och diskuteras bevarandeåtgärder i olika biotoper. Konferensen har flera deltagaravgiftskategorier för att även locka ideella organisationer och unga.

Naturskyddsföreningen i Skåne har ansvar för konferensens ekonomi, ansökningar, avtal med föreläsare, redovisning och samordning.

Naturkolloet gick lyckligtvis att genomföra. Foto: Fredrik Pusa.

Pollinatörer

Under 2019 startade vi med externa medel öronmärkta för bin en satsning på framtagande av material och spridning av information om hur man kan gynna pollinerare som bin i sin direkta omgivning. En del av detta sker i anslutning till såväl riksföreningens kampanj Operation Rädda Bina som det allt större engagemanget för artrika vägkanter där vägkanternas värden för den biologiska mångfalden lyfts.

Under 2020 fortsatte vi denna satsning under parollen "Hjälpbina!" men på grund av pandemin tvingades vi ställa in eller skjuta fram planerade kurser och seminarier. Vi lanserade en egen sajt: hjalpbina.se. Hemsidan innehåller konkreta tips och mycket inspiration med inriktning på trädgård (se också under **Kommunikation**).

Invasiva främmande arter

Sedan 2018 informerar vi brett om främmande arter i Skåne. Hur man känner igen dem, hur de kan bekämpas och vad de kan ställa till med. Den allmänna medvetenheten i samhället ökar vilket gör att vi får allt fler frågor medlemmar, allmänhet och media. Vår information om invasiva arter uppdateras löpande och sidorna är mycket välbesökta (se dem här <https://skane.naturskyddsforeningen.se/invasiva-arter/>).

Den skånska kronhjorten

Den skånska kronhjorten är en arbetsgrupp hos Naturskyddsföreningen i Skåne. De skånska kronhjortarna tillhör, till skillnad från kronhjortar i övriga landet, nominatrasen *Cervus elaphus elaphus* vilken invandrade till Sverige efter den senaste istiden. Gruppen, vars syfte är att värna om och skapa goda livsbetingelser för den skånska kronhjorten, består av naturvårdare, markägare, viltvårdare och andra samhällsaktörer. Vi vill sprida kunskap och information om artens ekologi och förvaltning och utgöra en plattform för aktörer som önskar bevara en livskraftig kronviltstam i Skåne. Några av uppgifterna är att initiera, möjliggöra och genomföra inventeringar, undersökningar och forskningsstudier med syfte att förbättra vården av kronhjort och motverka skador. Vi vill också vara en inspirations- och kunskapskälla och skapa engagemang för Skånes magnifika landskapsdjur – kronhjorten. Information om gruppens arbete finns på www.skanskkronhjort.se.

Under 2020 svarade vi på och var med och tog fram utkast till debattartiklar rörande förslag på förändrade jakttider och förslag på fri kalvjakt som vi är starkt negativa till.

Vild & bortskämd

Vild och bortskämd är ett samverkansprojekt ägt av Länsstyrelsen i Skåne, där Naturskyddsföreningen i Skåne arbetar tillsammans med länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Skogssällskapet, Jägareförbundet i Skåne, jordägarförbundet, viltforskare och privata skogsägare. Projektet har som syfte att sprida kunskap och skapa en attitydförändring när det gäller utfodring av vilt och de effekter som utfodringen kan ha. Genom träffsäkra budskap, inspirerande och kunskaps-höjande filmer samt ett brett medialt perspektiv ska projektet lyfta enkla naturligt foderskapande åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden i både skogs- och jordbruksmark.

Våtmarker

En satsning på våtmarker har varit planerad då det centralt inom föreningen tillgängliggjorts sökbara medel för ändamålet. En arbetsgrupp har tillsatts och denna började under 2019 att titta på olika objekt. Vi ska söka medel för att starta flera våtmarksprojekt, dels i våra egna fastigheter, dels förhoppningsvis med andra aktörer på andra platser. Vi avser att i första hand utnyttja de expertkunskaper som redan finns i vår organisation kring inte minst groddjur, trollsländor och stork. Pandemin under 2020 omöjliggjorde tyvärr de planerade träffarna med berörda markägare.

Natursnokar

Även under pandemin har glädjande nog en del natursnoksverksamhet kunnat genomföras. Natursnokar omfattar verksamhet för små barn med sina föräldrar eller annan anhörig vuxen. Det ska ske på barnens villkor; barn och vuxna ska upp-

Solitärbin kommer i många former, flera ser inte ut som de flesta förväntar sig. Här storblodbi och sälggökbi.

täcka naturen och ha roligt tillsammans. Det är önskvärt att ledaren för en sådan grupp har skaffat sig utbildning i natursnokeri. Ansvarig för sådan utbildning är länsförbundets natursnoksledare i samverkan med riksföreningen.

Regionalt producerade baljväxter

Vi har deltagit i ett projekt för att stimulera till ökad produktion och konsumtion av regionalt odlade baljväxter. Under våren hölls en utbildning för baljväxtambassadörer, som sedan hållit i olika event i butiker och på andra ställen. Vi har i samarbete med bland annat Hushållningssällskapet tagit fram tio recept som inspirerar till ökad användning av bönor, linser och ärtor. Vi har också producerat en folder om fem fördelar med baljväxter och deltagit i debatten om hållbarhetskrav på måltider som serveras av Region Skåne. Projektet har fått ekonomiskt stöd av Region Skånes miljö- och naturvårdsfond och EU Horizon 2020.

Storkprojektet

Storkprojektet drivs gemensamt av Skånes Ornitologiska Förening och Naturskyddsföreningen i Skåne. Ledningsgruppen består av fyra representanter från respektive förening. Petter Albinson är anställd som projektledare. Ett sjuttiofem frivilliga medarbetare är engagerade i projektet.

Under 2020 häckade 80 fria storkpar i Skåne. Det är sex fler än 2019 och totalt 118 ungar blev flygga. Detta är ett tjugotal fler än rekordåret 2018 och ett mycket gott resultat. Glädjande var att tio nya återvändare häckade eller gjorde häckningsförsök. Uppfödningen av storkar i hägn ligger stadigt på en hög nivå, men minskar successivt i takt med att fler storkar släpps ut. 2020 häckade 46 par och 77 ungar blev flygga.

Flyttningen var återigen en stor framgång. Endast en enda av årets ungar tycks ha avstått från att flytta söderut. 54 av årets ungar observerades på sin väg söderut och rapporter kom från Danmark, Tyskland, Frankrike, Polen, Turkiet, Schweiz, Österrike och Spanien. Fyra storkungar försågs med sändare och kunde följas mer detaljerat på sin väg söderut. Två av dem omkom (troligen i kollision med kraftledningar) i Frankrike respektive Spanien. De övriga två tog varsin väg runt Medelhavet mot Afrika, den ena över Gibraltar sund och den andra över Bosporen och Sinai. När dessa rader skrivs i februari 2021 befinner de sig i Senegal respektive Tanzania.

Storkprojektet har under 2020 som vanligt fått mycket uppmärksamhet i olika massmedier. Bland annat resulterade utsläppet av årets sista ungar i augusti i ett fint inslag på SVTs rikstäckande nyhetsprogram. Värdefullt var även den stora uppmärksamheten i media kring ett utpropp vi

Våtmarker vill vi satsa mer på, till exempel för att gynna trollsländor varav några är extra skyddsvärda enligt EU, som pudrad kärrtrollslända.

gjorde om nya potentiella utsläpps- och boplatser. Det resulterade i att ett stort antal personer hörde av sig och erbjöd sin hjälp.

Även för Storkprojektet hade Covid -19 stor inverkan på verksamheten och ekonomin. Av den vanligtvis ganska omfattande publika verksamheten blev inte mycket. Det stora storksläppet som ibland lockat långt över 1000 besökare fick ställas in och endast några få guidningar för smågrupper kunde genomföras. Till detta kom att några av dem som vanligtvis stödjer oss, däribland ett par skånska kommuner, inte hade möjlighet att ge något bidrag i dessa osäkra tider. Längre såg det ekonomiska läget mycket bekymmersamt ut, men på grund av besparingar, sänkt arbetsgivaravgift och de många generösa bidragsgivare som hörsammade vårt nödrop gick ekonomin till slut ihop utan allvarliga inskränkningar i verksamheten. Bidragsgivarna var många, men Birdlife Sverige, Naturskyddsföreningen och Lions bör nämnas särskilt.

Den årliga Fadder- och Sponsordagen kunde av smittskyddsskäl inte genomföras som vanligt på försommaren. Istället bjöds faddrarna in till storkhägnen i Fulltofta i samband med att årets sista ungar släpptes ut i augusti.

Våra fastigheter

Naturskyddsföreningen i Skåne äger 13 fastigheter på totalt 79,1 hektar. Sittande styrelse har nu i princip besökt samtliga fastigheter, tyvärr satte pandemin under året stopp för besök på de kvarstående.

Under året har en skylt satts upp på Billebjär. Skylten informerar om minnesstenen och personerna som låg bakom den och att fastigheten gavs till föreningen. Stenens minnesskrift har med åren blivit allt mer sliten av tidens tand och vädrets makter men på grund av skylten kan nu besökare ta del av texten och historien bakom.

Det tidigare aviserade markbytet vid Matsalycke är genomfört, detta med anledning av breddande av vägen som passerar genom området.

Handla miljövänligt

Redan innan Handla Miljövänligt-året började, satte Corona-året igång. De större upptaktsmötena i Kristianstad och Malmö för Miljövänliga veckan, liksom evenemangen för allmänheten som Klädbyttardagen på våren, Prylbyttardagen på hösten och flera föreläsningar var tvungna att ställas in.

Några kretsar riktade istället in sig på speciella mottagare – allt under årets motto "Fixa grejen":

Med hjälp av kommuner utlystes en tävling för grundskoleklasser att göra ett projekt om något av FN:s miljömål, där det bästa bidraget belönas med pengar till klasskassan. Slöjdlärare har uppmuntrats att lära ut hur man reparerar saker istället för att slänga. Förskollärare har fått tips att ordna TaGe-hyllor för barn och föräldrar. Några kretsar har kartlagt var man kan få hjälp att reparera saker och kläder och sedan presenterat resultatet.

Hitta ut: ett samarbete med andra organisationer

Inför Friluftslivets år 2021 har vi tillsammans med bland annat Skånes Orienteringsförbund och Skånes Hembygdsförbund sökt medel för aktiviteter och planering för "Hitta ut". Kort sagt är det ett system för att leta checkpoints i närmiljön där man kommer ut i naturen och får motion samtidigt som man hittar nya berikande platser.

Hörjelgården

För verksamhet på Hörjel hänvisar vi till verksamhetsberättelsen för Stiftelsen Hörjelgården.

Två etablerade storkpar på väg att senare i vår släppas ut till friheten, via ett av våra utsläppshägn. Lycka till i friheten!

